

Světlo Kadaň z.s.

Služby primární prevence

SVĚTLEM K PREVENCI – PROGRAM SELEKTIVNÍ PRIMÁRNÍ PREVENCE (SPP)

Zázemí služby: Školní pěšina 5249, 432 01 Chomutov

Provozní doba služby: úterý – pátek od 7.00 do 15:30

Místo poskytování: Program je poskytován pouze ve škole

Kontaktní osoba:

Mgr. Barbora Zatloukalová

☎ Tel.: +420 601 361 683

✉ email: barbora.zatloukalova@svetlokadanzs.cz

Poslání programu

Posláním služby selektivní primární prevence je snižovat výskyt a dopad rizikového chování u skupin dětí a mládeže, které jsou vzhledem ke svému prostředí, sociálním, vztahovým nebo jiným okolnostem více ohrožené než běžná populace.

Služba se zaměřuje na podporu ochranných faktorů, posilování pozitivních sociálních dovedností, zvyšování psychické odolnosti a zlepšování klimatu v kolektivu, s cílem předcházet rozvoji závažnějších forem rizikového chování, včetně závislostního.

Služba je poskytována přímo ve školách. Vychází z aktuálních potřeb skupiny a reaguje na konkrétní rizika, která jsou v daném kolektivu identifikována. Programy jsou realizovány interaktivní formou, s důrazem na zapojení účastníků, vytváření bezpečného prostoru pro komunikaci a spolupráci se školou a zákonnými zástupci.

Hlavní cíl programu

- Prostřednictvím cílených intervencí působit na ohrožené skupiny dětí a mládeže s cílem předcházet vzniku závislostního chování.
- Program klade důraz na včasné rozpoznání raných projevů, prevenci progresu a posílení osobních a sociálních kompetencí.
- Součástí je i podpora zdravého životního stylu a resilience.
- Program se přizpůsobuje specifikům jednotlivých škol a tříd a doplňuje školní preventivní programy.

Cílová skupina

Komu je program určen

- **Skupiny žáků nebo tříd**, u nichž byla školou nebo odborníkem identifikována zvýšená míra rizikových faktorů (např. konflikty v kolektivu, šikana, záškoláctví, experimentování s návykovými látkami, problémy s autoritami).
- **Jednotlivci nebo skupiny žáků**, kteří pocházejí z prostředí, které zvyšuje pravděpodobnost vzniku rizikového chování, např.:
  - sociálně znevýhodněné prostředí,
  - rodiny s výskytem závislostního chování, domácího násilí nebo jiných stresorů,
  - komunita s vysokou mírou kriminality nebo sociálního vyloučení,
  - nízká rodičovská podpora či nedostupnost pozitivních vzorů.
- **Specifické sociální skupiny**, které mohou být ohroženy z důvodu etnicity, migračního původu, identity, hendikepu či jiných okolností znesnadňujících jejich začlenění nebo zvládání rizik.

Komu program určen není:

- Jedincům s **diagnostikovanou závislostí** nebo závažnou duševní poruchou.
- Žákům, jejichž obtíže vyžadují **zdravotní, sociální nebo terapeutickou péči**, tedy spadají do oblasti **indikované prevence nebo následné odborné péče**.

V těchto případech slouží program pouze k identifikaci problému a doporučení odpovídající návazné služby.

Skupiny jsou do programu zařazeny na základě doporučení školy a odborného posouzení – nikoliv na základě individuální diagnózy.

Způsob poskytování programu

- **Program je koncipován jako dlouhodobá a návazná intervence, která reaguje na zvýšenou míru rizikových faktorů v konkrétní skupině dětí či mladistvých.** Využívá interaktivních metod práce, podporuje bezpečnou skupinovou dynamiku a zaměřuje se na rozvoj sociálních a komunikačních dovedností, zvládání zátěžových situací a posilování ochranných faktorů.
- Program obvykle zahrnuje 4 setkání (včetně mapovacího) se třídou. Důraz je kladen na úzkou spolupráci se školou a třídním učitelem.
- Program probíhá ve fázích (součástí každé fáze jsou konzultace s třídním učitelem):
  - Úvodní schůzka se školou (seznámení a příprava)
  - Mapování a seznámení se třídou
  - Intervenční fáze (návazná setkání a konzultace)
  - Závěrečná zpráva a konzultace s třídním učitelem, školním metodikem prevence a vedením školy
- Program může být doplněn volitelným setkáním s pedagogy, kteří ve třídě vyučují.
- Setkání probíhají s týdenním až dvoutýdenním odstupem.

- Program probíhá s celým třídním kolektivem (ZŠ, SŠ, učiliště), je flexibilní a nabízí pozitivní alternativy.
  - Program využívá metodologii primární prevence založenou na vědeckých poznatcích a doporučeních odborníků.
-

Zásady programu

- Je komplexní a kombinuje mnohočetné strategie působící na cílovou skupinu.
  - Je nastaven jako systematická, dlouhodobá a kontinuální práce s dětmi.
  - Pracuje s dětmi v malých skupinách – jedna školní třída.
  - Využívá aktivní účasti cílové skupiny – diskuse, výtvarné, neverbální, dramatické, aktivační a pohybové techniky, nácvik sociálních dovedností, hraní rolí aj.
  - Vyžaduje praktickou i teoretickou připravenost realizačního týmu programu.
  - Identifikuje specifické potřeby cílové skupiny, zejm. s ohledem na věk a vývojové potřeby. Na jejich základě jsou upravovány formy poskytování. Program reaguje na aktuální potřeby cílové skupiny (změna programu/tématu podle toho, co se ve třídě aktuálně děje, nebo o co jeví cílová skupina zájem).
  - Je jasný a strukturovaný
  - Nabízí pozitivní alternativy, podporuje zdravý životní styl, je orientován pozitivně.
  - Klade důraz na kontext s danými specifiky a potřebami lokality.
  - Má včasný začátek.
  - Využívá KAB model (znalosti, postoje, chování) a bio-psycho-socio-spirituální model.
  - Je orientován na získání sociálních dovedností potřebných pro život.
  - Využívá „peer“ prvek, důraz na interakci a aktivní zapojení.
  - Zachovává cílenost a adekvátnost informací a forem působení.
  - Propojuje různé typy preventivního působení v oblasti rizikového chování.
  - Usiluje o denormalizaci rizikového chování.
  - Podporuje protektivní faktory a nabízí možnosti další péče a krizové kontakty.
  - Nevyužívá neúčinné prostředky (odstrašování, moralizování, přehánění následků).
  - Pracovníci programu zachovávají mlčenlivost (stvrzeno podpisem).
-

Zaměření programu

a) Prevence v adiktologii:

- Verbální nebo behaviorální projevy kontaktu s návykovými látkami (např. zmínky o užívání, vtipy o alkoholu/drogách).
- Oslabené hranice vůči rizikovému chování, normalizace užívání ve skupině.
- Podezření na experimentování s alkoholem, nikotinem, energy drinkem, marihuanou apod.

b) Záškoláctví:

- Opakovaná nebo vzrůstající absence bez věrohodného zdůvodnění.
- Nízká motivace ke školní docházce, distanc od vzdělávání.
- Narušená spolupráce s učiteli, nespokojenost ve škole, známky rezignace.

c) Šikana a extrémní projevy agrese:

- Výskyt nebo podezření na šikanu (verbální, fyzickou nebo kybernetickou).
- Intenzivní konflikty, polarizace kolektivu, přítomnost oběti a agresora.
- Projevy msty, výhrůžek nebo fyzických napadení.

d) Rasismus a xenofobie:

- Projevy nesnášenlivosti vůči žákům jiné národnosti, barvy pleti, víry.
- Výsměch nebo vylučování na základě příslušnosti k etnické či kulturní menšině.
- Napjaté vztahy ve skupině kvůli odlišnosti.

e) Spektrum poruch příjmu potravy:

- Opakované vyjadřování nespokojenosti s vlastním tělem.
- Zmínky o drastickém hubnutí, dietách, kontrolovaném stravování.
- Znamky perfekcionismu, úzkosti, nízkého sebevědomí spojené s tělesným vzhledem.

Program je realizován v souladu s Etickým kodexem primární prevence a principy respektu, nediskriminace a podpory rovného přístupu.

Formy práce s cílovou skupinou:

- frontální
  - interaktivní (zážitková pedagogika)
  - tréninkové a nácvikové aktivity
-

Přínosy programu podle jednotlivých zaměření:

- **Cílené působení na ohrožené skupiny dětí a mládeže**, které čelí vyššímu riziku rozvoje problémového chování.
- **Snížení výskytu rizikového chování** (např. šikana, záškoláctví, kontakt s návykovými látkami).
- **Podpora pozitivních sociálních dovedností**, zdravého životního stylu a psychické odolnosti.
- **Zlepšení vztahů v kolektivu a školního klimatu.**
- **Včasná rozpoznání problémů a prevence jejich prohlubování** – intervence dříve, než dojde k rozvoji závažných obtíží.
- **Flexibilní přístup dle potřeb konkrétní třídy/školy** – program se přizpůsobuje aktuální situaci.
- **Interaktivní forma výuky** – zapojení žáků, zážitkové a nácvikové metody, neformální prostředí.

- **Podpora spolupráce se školou a zákonnými zástupci.**
  - **Systematická, dlouhodobá a strukturovaná intervence** – obvykle 4 setkání, včetně mapování a závěrečného vyhodnocení.
  - **Zásadová a odborná realizace** – využití ověřených metod, mlčenlivost pracovníků, respekt a nediskriminace.
  - **Zaměření na prevenci závislostí, šikany, xenofobie, poruch příjmu potravy a dalších rizikových jevů.**
  - **Možnost doporučení další odborné péče v případě závažnějších problémů.**
-

Způsob objednání programu

Máte zájem o preventivní program?

Jak probíhá objednání služby Světlem k prevenci

Školy, které mají zájem o preventivní program z nabídky Světla Kadaň z.s., nás mohou kontaktovat jednoduše:

- ◆ E-mailem, telefonicky nebo osobně – veškeré kontakty najdete v informačních materiálech a na našem webu.
- ◆ Komunikaci zajišťuje výhradně kontaktní osoba pro program, která vám poradí s výběrem vhodné aktivity.

Jaký je postup po kontaktování?

1. Zjistíme základní informace o škole a požadavcích na program
2. Na základě rozhovoru posoudíme, zda je zvolený program vhodný pro vaši školu
3. Pokud by jiný program lépe odpovídal vašim potřebám, doporučíme alternativu – buď z naší nabídky, nebo od jiné ověřené organizace
4. Pokud máme plně obsazeno, informujeme vás o délce čekací doby. Můžeme vás zapsat na čekací listinu, nebo vám doporučit jiného poskytovatele.
5. Domluvíme společné úvodní jednání se zástupcem školy a vedoucím programem, kde si upřesníme podmínky spolupráce.

☐ Vaše údaje zpracováváme pouze v nezbytném rozsahu a s respektem k ochraně soukromí.
✉ **Neváhejte nás kontaktovat – rádi vám pomůžeme s výběrem vhodného programu pro vaši školu.**

Kontaktní osoba: Mgr. Barbora Zatloukalová

☎ Tel.: +420 601 361 683

✉ email: barbora.zatloukalova@svetlokadanzs.cz